

CULTURA / ASSAIG

19 novembre 2017

XAVIER FERRÉ

Una sola voluntat

“Una sola voluntat” és l’expressió emprada per John Reed (1887-1920) en l’obra que ens ocupa per evocar l’esforç dels treballadors industrials i camperols a fi de constituir el govern provisional sorgit de l’hegemonia bolxevic en els soviets de Petrograd i de Moscou el novembre del 1917.

Deu dies que trasbalsaren el món –com subratlla l’historiador Pelai Pagès– esdevingué arran de la publicació (1919), el treball de camp literari més significatiu que oferia al lector la informació sociopolítica essencial al voltant de la substitució del govern provisional liberal pel Consell de Comissaris del Poble, és a dir, el pas de la crisi política que emergí de la revolució política de març del 1917 al govern constituït arran de la revolució social esdevinguda vuit mesos després. Per la significació de l’obra de Reed, Lenin en feu un preàmbul laudatori.

La rumorologia pseudoperiodística –la postveritat: la mentida– i la història-ficció han inventat absurds imaginaris neoliberals sobre la significació del règim comunista rus *nascut* el 7 de novembre del 1917, conjuntura que anunciava el desplegament de la nova política leninista, en aliança amb els socialrevolucionaris d’esquerres. Per contra, la quantitat de tòpics –autoritarisme, dictadura de partit, terror– s’esmicolen per complet en aquesta obra per tal com el lector té accés directe als processos que posaren fi a l’antic règim tardofeudal tsarista.

Reed hi fa parlar tots els interlocutors –conciliadors, contrarevolucionaris, revolucionaris, insurgents– a fi de bastir el mural sovieta final. D’altra banda, arran de la lectura d’aquest gran retrat ideologicopolític es palesa que el periodista comunista nord-americà no amaga, és clar, la simpatia cap al nou règim soviètic a través de l’estratègia del Partit Bolxevic. Kérenski –president de l’antiga Duma– i els dirigents de la nova alba socialista –Trotski, Lenin–, sindicalistes, militars revolucionaris parlen en primera persona per explicar punts de vista –contradictoris o favorables a la revolució– que permeten de ponderar-ne el posicionament. Cal destacar, doncs, l’abundosa documentació original reportada per Reed –confiscada al seu retorn als Estats Units– per fer-se cabal de les anàlisis de Vladimir Lenin, segons cada conjuntura. L’autor era conscient que calia contextualitzar textos i proclames, i no pas reproduir-ne el missatge fora d’ambient.

Dic això darrer perquè el mosaic polític establert per l'autor de Mèxic insurgent acaba essent un text que fa les funcions d'assaig historiogràfic i, per què no dir-ho, antropològic per l'esforç de situació en el marc cultural on s'esdevenen els fets. Per aquest motiu, el llibre incorpora el capítol introductori, *Antecedents històrics*, on John Reed emmarca el cicle revolucionari rus (1905-1917), conseqüència, almenys, de la vinculació entre un tipus de mentalitat –els populistes nihilistes del *Dimonis* dostoievskià– i els orígens intel·lectuals del Partit Obrer Socialdemòcrata Rus, dos condicionants que expliquen, en part, l'original via nacional russa al comunisme.

Reed –com Gramsci– mostra, amb aquest estudi de primera línia (que hauria de ser de lectura obligada a les facultats de ciències socials), que un cicle revolucionari no ve pas determinat pel *correcte* desenvolupament de la crisi d'acumulació del capital. Cada societat nacional construeix la seva via emancipadora.

Deu dies que trasbalsaren el món

John Reed

Traducció: Roser Berdagué

Editorial: Edicions de 1984 Barcelona, 2017

Pàgines: 534 Preu:15 euros